

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060303

DOM
2022-04-26
Stockholm

Mål nr
P 4443-21

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2021-03-30 i mål nr P 4923-20, se bilaga A

PARTER

Klagande

1. Eira Edenblom
Storgatan 4
567 32 Vaggeryd

2. Göran Edenblom
Adress som 1.

Motparter

1. Miljö- och byggnämnden i Vaggeryds kommun
Box 43
568 21 Skillingaryd

2. Can-Aras Gozübüyük
Häradsvägen 28
561 43 Huskvarna

3. Safa Gozübüyük
Adress som 2.

SAKEN

Bygglov för nybyggnad av tvåbostadshus och förråd på fastigheten Trekanten 3 (numera även Trekanten 7) i Vaggeryds kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom upphäver Mark- och miljööverdomstolen Miljö- och byggnämndens i Vaggeryds kommun beslut den 26 maj 2020, dnr MBN 2019-375B, att ge bygglov för nybyggnad av tvåbostadshus och förråd på fastigheten Trekanten 3 och avslår bygglovsansökan.

Dok.Id 1780118

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50 E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se		måndag – fredag 09:00–16:30

BAKGRUND

Miljö- och byggnämnden i Vaggeryds kommun gav bygglov för tvåbostadshus och förråd på fastigheten Trekanten 3. Därefter har fastigheten avstyckats vilket medför att den mark som är tänkt att tas i anspråk för byggnationen nu tillhör dels Trekanten 3, dels den nybildade fastigheten Trekanten 7.

YRKANDEN M.M. I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Eira Edenblom och **Göran Edenblom** har yrkat att Mark-och miljööverdomstolen ska upphäva bygglovsbeslutet. Till stöd för sin talan har de uppgett detsamma som i mark- och miljödomstolen med tillägget att byggnationen inte kan tillåtas eftersom det nu rör sig om två fastigheter i stället för en.

Miljö- och byggnämnden i Vaggeryds kommun, Can-Aras Gozübüyük och **Safa Gozübüyük** har förelagts att yttra sig över överklagandet, och särskilt över om avstyckningen av fastigheten har någon betydelse för bedömningen av den sökta åtgärdens planlighet.

Miljö- och byggnämnden i Vaggeryds kommun har motsatt sig en ändring av bygglovsbeslutet och uppgett i huvudsak följande. Efter avstyckningen är byggnationen inte ett fristående tvåbostadshus, utan två sammanbyggda enbostadshus. Eftersom husen inte uppförs fristående avviker byggnationen från detaljplanen. Avvikelsen är dock liten och kan tillåtas enligt 9 kap. 31 b § plan- och bygglagen (2010:900), PBL.

Can-Aras Gozübüyük och **Safa Gozübüyük** har inte hörts av.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Efter att nämnden har meddelat bygglov för tvåbostadshus och förråd har lovfastigheten avstyckats. Detta medför att byggnaderna nu avses uppföras dels på den fastighet som anges i ansökan, dels på den nybildade fastigheten Trekanten 7. Mark-

och miljööverdomstolen finner att det trots detta finns förutsättningar att pröva ansökan i sak.

Som huvudregel ska prövningen utgå från de omständigheter som gällde vid tidpunkten för ansökan. I vissa fall behöver dock senare tillkomna omständigheter beaktas, såsom om det t.ex. tillkommit ett nytt beslutat riksintresse, ett förändrat strandskydd eller en ny byggnad som påverkar beräkningen av sammanlagd byggnadsarea (se MÖD 2020:3, RÅ 1974 ref. 70 och Mark- och miljööverdomstolens dom den 2 maj 2018 i mål nr P 10049–17). I praxis har även hänsyn tagits till en ny fastighetsbildning (se Mark- och miljööverdomstolens dom den 3 december 2021 i mål nr P 14699–20). Mot denna bakgrund anser Mark- och miljööverdomstolen att den nu aktuella ansökan ska prövas med beaktande av den nya fastighetsindelning som skett.

Tvåbostadshuset avses uppföras över tomtgränsen mellan fastigheterna Trekanten 3 och Trekanten 7. Fastigheterna omfattas av en stadsplan från år 1969 och ligger inom område betecknat med F. Av planbestämmelserna framgår att huvudbyggnader ska uppföras fristående inom sådant område.

Planbestämmelser om att byggnad endast får uppföras fristående förekommer ofta i äldre stadsplaner för områden avsedda för egnahems- och villabebyggelse och syftar typiskt sett till att hindra att byggnader sammanbyggs med varandra i tomtgräns (se Kungliga Byggnadsstyrelsens publikation 1950:2, s 52 – 54). Det saknas skäl att tolka den nu aktuella planen på annat sätt. Planbestämmelsen ska alltså förstås så att huvudbyggnad inte får uppföras över tomtgräns (jfr Mark- och miljööverdomstolens dom den 30 januari 2018 i mål nr P 8216–17). Det tvåbostadshus som bygglov söktes för strider således mot planen. Avvikelsen är varken liten eller förenlig med planens syfte och det saknas därför förutsättningar för att bevilja bygglov. Med ändring av mark- och miljööverdomstolens dom ska därför ansökan om bygglov avslås.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

Two handwritten signatures in black ink. The signature on the left is 'Lars Borg' and the signature on the right is 'Petra Bergman'.A handwritten signature in black ink that reads 'Inga-Lill Segnestam'.A handwritten signature in black ink that reads 'Frida Camber'.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Lars Borg och Petra Bergman (skiljaktig), tekniska rådet Inga-Lill Segnestam samt tf. hovrättsassessorn Frida Camber, referent.

Föredragande har varit Susanne Schultzberg.

Skiljaktig mening, se nästa sida.

SKILJAKTIG MENING

Hovrättsrådet Petra Bergman är skiljaktig och anför följande.

Enligt 6 kap. 8 § plan- och byggförordningen (2011:338) ska en bygglovsansökan bland annat innehålla uppgift om vilken fastighet som ansökan avser. Den uppgiften får ses som en grundläggande förutsättning för att alls kunna pröva en ansökan om bygglov. I detta fall har ansökan om bygglov lämnats in för en viss fastighet. Den fastigheten har, efter nämndens beslut, delats i två fastigheter och den aktuella byggnationen avser numera två fastigheter. Det beviljade bygglovet kan, mot den bakgrunden, inte längre verkställas och jag anser därför att förhållandena har ändrats så mycket att ansökan egentligen har förfallit (jfr RÅ 1992 ref. 97). Någon ansökan om bygglov för motsvarande byggåtgärder som avser de nu aktuella två fastigheterna finns, såvitt känt, inte. Enligt min mening borde målet därför avskrivas.

Överröstad i den delen instämmer jag i övrigt i majoritetens bedömning.

PARTER

Klagande

1. Eira Edenblom
Storgatan 4
567 32 Vaggeryd

2. Göran Edenblom
Storgatan 4
567 32 Vaggeryd

Motpart

1. Safa Al-Mshaan
Häradsvägen 28
561 43 Huskvarna

2. Can-Aras Gozübüyük
Häradsvägen 28
561 43 Huskvarna

3. Miljö- och byggnämnden i Vaggeryds kommun
Bangårdsgatan 2
Box 43
568 21 Skillingaryd

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Jönköpings läns beslut den 28 september 2020 i ärende nr 403-6580-2020, se bilaga 1

SAKEN

Bygglov för nybyggnad av tvåbostadshus och förråd på fastigheten Trekanten 3 i Vaggeryds kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

BAKGRUND

Miljö- och byggnämnden i Vaggeryds kommun (nämnden) beslutade den 26 maj 2020, § 78 att bevilja bygglov för nybyggnad av tvåbostadshus om 164 kvadratmeter och förråd om 10 kvadratmeter på fastigheten Trekanten 3 i Vaggeryds kommun. Beslutet överklagades till Länsstyrelsen i Jönköpings län (länsstyrelsen) som avslog överklagandet.

Eira Edenblom och Göran Edenblom har nu överklagat länsstyrelsen beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

Eira Edenblom och Göran Edenblom har yrkat att mark- och miljödomstolen med ändring av länsstyrelsen beslut ska upphäva nämndens beslut, och har angett i huvudsak följande.

Bygget har redan nekats bygglov och det beslutet borde stå fast. Den sökta byggnationen överskrider detaljplanen eftersom det blir två bostäder och inte en. Det blir två stycken hus och de har bara sökt bygglov för ett hus på tomten.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår av underinstansens beslut.

Som detaljplan för fastigheten Trekanten 3 gäller en stadsplan från år 1969. Av plankartan och planbestämmelserna framgår att området är betecknat med bokstaven B för bostäder och med bokstaven F för fristående hus. Bygglövsansökan avser nybyggnad av tvåbostadshus och förråd.

Vid tolkningen av vad som avses med begreppet fristående hus ska tolkningen av planbestämmelserna ske med beaktande av den lagstiftning och praxis som gällde vid tiden för planens antagande samt med stöd av planens syfte och planbeskrivningen. Vägledning kan härvid hämtas i Kungliga Byggnadsstyrelsens skrift

Anvisningar angående Beteckningar på plankartor m.m. samt Bestämmelser till detaljplaneförslag (publikation 1950:2).

Med begrepp fristående hus avsågs områden med egnahems- och villabebyggelse, vilket i normalfallet utgörs av en- och tvåbostadshus (se Mark- och miljööverdomstolens dom den 7 maj 2018 i mål P 6512-17 samt Mark- och miljööverdomstolens dom den 16 januari 2020 i mål P 445-19). Mark- och miljödomstolen instämmer således i länsstyrelsen bedömning och anser att byggnaden uppfyller definitionen av fristående byggnad samt att åtgärden överensstämmer med gällande detaljplan.

Av detaljplanen följer vidare att huvudbyggnad på tomt betecknad med F inte får uppta en större yta än 160 kvadratmeter. Det tvåbostadshus som sökanden avser uppföra har en yta uppgående till 164 kvadratmeter, vilket länsstyrelsen konstaterat utgör en avvikelse från detaljplanen med 4 kvadratmeter. Domstolen gör i likhet med länsstyrelsen bedömningen att avvikelsen är att betrakta som liten och förenlig med detaljplanens syfte och att den därför utgör en sådan avvikelse som avses i 9 kap. 31 b § plan- och bygglagen (2010:900), PBL.

Domstolen bedömer inte heller att uppförande av den sökta byggnaden skulle innebära sådan olägenhet för omgivande fastigheter som avses i 2 kap. 9 § PBL.

Sammanfattningsvis bedömer mark- och miljödomstolen att bygglov för den sökta byggnaden kan beviljas. Vad Eira Edenblom och Göran Edenblom har angett ändrar inte den bedömningen.

Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)
Överklagande senast den 20 april 2021.

Anna Karlsson

Lars Fransson

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Anna Karlsson, ordförande, och tekniska rådet Lars Fransson. Föredragande har varit beredningsjuristen Nils Dahlström.

Länstyrelsen
i Jönköpings län

BESLUT

Sida 1/5

Datum
2020-09-28

Beteckning
403-6580-2020

Mats Åbom
Rättsenheten
010-2236413

Eira Edenblom
Storgatan 4
567 32 Vaggeryd

Göran Edenblom
Storgatan 4
567 32 Vaggeryd

VÄXJÖ TINGSRÄTT

INKOM: 2020-10-19
MÅLNR: P 4923-20
AKTBIL: 2

Bygglov för nybyggnad av tvåbostadshus och förråd på fastigheten Trekanten 3 i Vaggeryds kommun

Beslut

Länstyrelsen avslår överklagandet.

Beskrivning av ärendet

Miljö- och byggnämnden i Vaggeryds kommun (nämnden) beslutade den 26 maj 2020, § 78, att bevilja bygglov för nybyggnad av tvåbostadshus och förråd, om 164 m² respektive 10 m² på fastigheten Trekanten 3 i Vaggeryds kommun. Av nämndens sammanträdesprotokoll framgår i huvudsak följande. Länstyrelsen har den 9 mars 2020 beslutat att upphäva ett tidigare beslut, fattat den 26 november 2019, att bevilja bygglov för nybyggnad av parhus på fastigheten Trekanten 3 i Vaggeryds kommun. Nu sökta åtgärd innebär att tvåbostadshusets byggnadsyta för huvudbyggnad avviker från detaljplanen genom att överskrida maximal tillåten byggnadsyta med 4 m², vilket får anses vara en liten avvikelse. Bygglovsansökan avser inte en avstyckning av Trekanten 3, dock har planbesked för upphävande av tomtindelning inlämnats till kommunledningskontoret och kommer beslutas om under 2020. Åtgärden förhindrar inte fastighetsägaren till Trekanten 4 att möjliggöra en egen in- och utfart till sin fastighet. Åtgärden utgör inte en betydande olägenhet för fastighetsägaren till Trekanten 5. I plan- och byggtermer 1994 (TNC 95) definieras huvudbyggnad som en byggnad med hänsyn till sin funktion är den viktigaste byggnaden på fastigheten. Med detta i beaktande så får det anses att ett tvåbostadshus inryms i denna definition. I plan- och bygglagstiftningen saknas definition om vad som avses med begreppet fristående. I TNC 95 definieras fristående småhus som

småhus som inte är sammanbyggt med hus på grannfastigheten. Småhus definieras som ett en- eller tvåbostadshus. Med enbart detta i beaktande så får det anses att bebygga Trekanten 3 med ett fristående tvåbostadshus är planenligt.

Följande finns att läsa på Boverket:

”Bostäderna i ett tvåbostadshus har alltid någon eller några gemensamma funktioner. Det kan exempelvis vara gemensam entré, trapphus eller tomt. Det kan även vara att de har gemensamma tekniska funktioner så som vatten-, avlopp-, värme- eller ventilationssystem. Om bostäderna är helt självständiga, utan gemensamma funktioner är det istället två sammanbyggda enbostadshus så kallade parhus.”

Nu aktuellt tvåbostadshus har följande gemensamma funktioner:

- infart
- tomt
- VA-anslutning
- förrådsbyggnad.

Eira Edenblom och **Göran Edenblom** har överklagat beslutet och får anses yrka att beslutet ska upphävas. I överklagandet anförts att byggnaden inte följer detaljplanen utan överskrider den. Det blir två hus och inte ett. Länsstyrelsen har redan nekat bygglov och då ska man rätta sig efter det beslutet.

Can Aras Gozübüyük och Safa Al-Mshaan har beretts möjlighet att yttra sig över överklagandet men har inte avhört.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Av 9 kap. 30 § första stycket plan- och bygglagen (2010:900, PBL) följer att bygglov normalt ska beviljas för en åtgärd inom ett område med detaljplan, om bygglovet överensstämmer med detaljplanen och uppfyller vissa särskilt angivna lokaliserings- och utformningskrav i 2 och 8 kap. PBL. Exempelvis framgår av 2 kap. 9 § PBL att ett byggnadsverk eller byggnadsverkets användning inte får medföra fara för människors hälsa och säkerhet eller betydande olägenhet på annat sätt.

Av 9 kap. 31 b punkt 1 § PBL framgår att bygglov får ges trots att åtgärden strider mot detaljplanen om avvikelsen är förenlig med planens syfte och om avvikelsen är liten.

Motivering till beslutet

Länsstyrelsen har att pröva om nämnden med hänsyn till bestämmelserna i PBL har haft fog för att ge bygglov för nybyggnad av tvåbostadshus och förråd.

För fastigheten Trekanten 3 gäller en stadsplan från år 1969. Stadsplanen gäller i dag som detaljplan. Av planbestämmelserna framgår bland annat att på den aktuella delen av planområdet som endast får användas för bostadsändamål får endast en huvudbyggnad (160 m²) som uppförs fristående jämte gårdsbyggnad (40 m²) uppföras. Genom en ändring av stadsplanen, som vunnit laga kraft den 3 juni 2020, har bestämmelser om tomtindelning för bland annat fastigheten Trekanten 3 upphävts. Detta möjliggör enligt lagakraftshandlingen bland annat för Lantmäteriet att ändra fastighetsgränser. Vid prövningen av ärendet enligt PBL utgår Länsstyrelsen från befintliga förhållanden på fastigheten och hur fastighetsgränsen ser ut idag.

Av handlingarna i ärendet framgår att huvudbyggnaden som inrymmer två bostäder kommer att ha en byggnadsarea om 164 m², vilket strider mot gällande detaljplan. Avvikelsen får emellertid anses vara förenlig med detaljplanens syfte och utgöra en sådan liten avvikelse som avses i 9 kap. 31 b § PBL.

Av planen följer att huvudbyggnaden ska uppföras fristående. I plan- och bygglagstiftningen saknas regler om vad som avses med begreppet "fristående". I Tekniska nomenklaturcentralens ordlista "Plan- och byggtermer 1994" (TNC 95) definieras fristående småhus som ett "småhus som inte är sammanbyggt med hus på grannfastighet". Länsstyrelsen bedömer att den aktuella byggnaden uppfyller definitionen av fristående byggnad och att åtgärden därmed överensstämmer med detaljplanen. Bygglovets kan inte anses medföra betydande olägenheter för de klagande och uppfyller även i övrigt kraven i PBL. Eftersom förutsättningarna för bygglov därmed är uppfyllda ska överklagandet avslås.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsjurist Ben Heimdal med länsjurist Mats Åbom som föredragande.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur Länsstyrelsen hanterar personuppgifter hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Delgivning

Förenklad delgivning (klagandena)

Kopia till

Miljö- och byggnämnden i Vaggeryds kommun

BESLUT

Datum
2020-09-28

Beteckning
403-6580-2020

Sida 4/5

Bilagor

1. Överklagandehänvisning mark- och miljödomstolen

Bilaga 1 Överklagandehänvisning mark- och miljödomstolen

Du kan överklaga beslutet

Om du inte är nöjd med länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos mark- och miljödomstolen.

HUR ÖVERKLAGAR JAG BESLUTET?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen i Jönköpings län antingen via e-post; jonkoping@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen i Jönköpings län, 551 86 Jönköping.

TIDEN FÖR ÖVERKLAGANDE

Ditt överklagande måste ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor från den dag du fick del av beslutet**. Vid förenklad delgivning anses du ha tagit del av beslutet två veckor efter att länsstyrelsen skickade beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det mark- och miljödomstolen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades**.

DITT ÖVERKLAGANDE SKA INNEHÅLLA

- vilket beslut som överklagas, beslutets datum och diarienummer,
- hur du vill att beslutet ska ändras, samt
- varför du anser att länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

OMBUD

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer.

BEHÖVER DU VETA MER?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta länsstyrelsen via e-post, jonkoping@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-223 60 00. Ange diarienummer 6580-2020.

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.